

Normy dla bibliotek

2 | OD REDAKCJI

Z ŻYCIA PKN

3 | Małe i średnie przedsiębiorstwa aktywne w normalizacji

Z PRAC NORMALIZACYJNYCH

9 | Normalizacja w dziedzinie kryminalistyki - wywiad z P. Rybickim

12 | Normalizacyjne zasady opracowywania przypisów i powołań - B.K.

13 | Normy dla bibliotek - B.K.

SEKTORY PKN

14 | Informacje z sektorów

KOMITETY TECHNICZNE

17 | Komitety Techniczne - styczeń 2013 r.

„WIADOMOŚCI PKN” to miesięcznik elektroniczny publikowany cyklicznie na stronie internetowej PKN www.pkn.pl od numeru 9/2011.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor odpowiedzialny:

Joanna Skalska - tel. 22 556 74 62

Redaktor:

Barbara Kęsik - tel. 22 556 74 60

Skład:

Oskar Sztajer (stałe współpracuje)

- tel. 22 556 77 62

REDAKCJA:

00-950 Warszawa, skr. poczt. 411

ul. Świętokrzyska 14

e-mail: redakcja@pkn.pl

WYDAWCA:

Polski Komitet Normalizacyjny

ul. Świętokrzyska 14,

00-050 Warszawa

Materiały publikowane w miesięczniku

„Wiadomości PKN” są chronione prawami autorskimi. Ich kopiowanie i rozpowszechnianie (w całości lub części) wymaga zgody wydawcy, a cytowanie powołania się na źródło.

Artykuły publikowane w miesięczniku przedstawiają punkt widzenia Autorów i nie zawsze są tożsame z poglądami wydawcy. Redakcja zastrzega sobie prawo do adyustacji tekstów i zmiany tytułów.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń.

© Copyright by Polski Komitet Normalizacyjny

Zdjęcia © Fotolia.com

Szanowni Czytelnicy,

Dużą część bieżącego numeru poświęciliśmy relacji z warsztatów normalizacyjnych organizowanych w ramach projektu SMEST. Sam projekt zainicjowany przez europejskie organizacje normalizacyjne CEN i CENELEC jest pełną rozmachu inicjatywą obejmującą całą Europę. Głównym jego celem jest aktywizacja małych i średnich przedsiębiorstw do działań normalizacyjnych. I chociaż wg danych statystycznych obecnie odsetek przedstawicieli MŚP w organach technicznych PKN wynosi 47%, to w dalszym ciągu jest on niewystarczający. Małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią 90% wszystkich podmiotów gospodarczych, są największym pracodawcą w unijnej gospodarce i w największym stopniu przyczyniają się do jej rozwoju. Jednakże często borykają się z trudnościami w dostępie do kapitału, zewnętrznych źródeł finansowania, informacji oraz infrastruktury. Z tego względu niezbędne jest, żeby MŚP miały silną reprezentację w normalizacji, bo gwarantuje to im przewagę konkurencyjną na rynku oraz dostęp do nowoczesnych technologii i innowacji.

Projekt SMEST 2 w PKN był istotnym wydarzeniem nie tylko dla przedsiębiorców, ale również dla organizatorów procesu normalizacyjnego w Polsce. Dał im okazję do skonfrontowania swoich oczekiwań w zakresie współpracy z MŚP z doświadczeniami krajowej jednostki normalizacyjnej z Austrii oraz europejskich organizacji normalizacyjnych CEN i CENELEC.

Zachęcamy do zapoznania się z relacją z warsztatów normalizacyjnych SMEST 2 (str. 3).

Małe i średnie przedsiębiorstwa aktywne w normalizacji

Projekt SMEST 2

MŚP stanowią 90% wszystkich przedsiębiorstw w Europie - to największy pracodawca gospodarki unijnej.

Co to jest SMEST?

Jedną z głównych zasad europejskiego systemu normalizacyjnego jest, żeby wszystkie zainteresowane podmioty, w tym organy publiczne oraz małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), były zaangażowane w ten proces. Niestety reprezentacja małych i średnich przedsiębiorstw w europejskich działaniach normalizacyjnych jest wciąż niewystarczająca.

Aby wzmocnić współpracę z MŚP europejskie organizacje normalizacyjne CEN i CENELEC opracowały projekt SME Standardization Toolkit (SMEST), jego pierwszą odsłonę, czyli SMEST 1 realizowano w 2008/2009, a obecnie trwa realizacja projektu SMEST 2 (2011/2013).

Cele SMEST 2

CEN i CENELEC, ASI (Austria), DIN (Niemcy), NEN (Holandia) oraz NORMAPME współpracują w ramach SMEST 2 w celu wzmocnienia i wspierania powiązań między MŚP i normalizacją w zakresie:

- zwiększania świadomości normalizacyjnej przy wykorzystaniu środków masowego przekazu oraz organizacji biznesowych;

- zapewnienia odpowiedniej informacji przez opracowywanie raportów działań i praktycznych przewodników;
- promowania uczestnictwa przez współpracę ze stowarzyszeniami biznesowymi i in.

PKN w projekcie SMEST 2

Warsztaty normalizacyjne cz. I

12 marca 2013 roku w siedzibie PKN zostały zorganizowane warsztaty normalizacyjne, podczas których zapoznano zebranych z założeniami projektu SMEST 2 oraz wyjaśniono rolę przewodnika CEN/CENELEC Guide 17.

Uczestników warsztatów powitał **Tomasz Schweitzer, Prezes PKN**.

Następnie głos zabrała **Joanna Gajdek**, przedstawicielka Austriackiego Instytutu Normalizacyjnego (ASI).

Przybliżyła zebrany genezę projektu SMEST - 90% przedsiębiorstw w Europie to MŚP, tym samym są największym pracodawcą w Europie. Uznano więc, że MŚP powinny być odpowiednio informowane i zachęcane do angażowania się w prace normalizacyjne.

J. Gajdek omówiła krótko projekt SMEST 1, którego rezultatem było zbudowanie bazy tzw. Smest toolkit

Dr inż. Tomasz Schweitzer, Prezes PKN

Joanna Gajdek, ASI

Karolina Krzystek, CEN-CENELEC

z przykładami uczestnictwa MŚP, użytecznymi informacjami nt. kampanii dla MŚP przeprowadzanych przez krajowe jednostki normalizacyjne. Ten projekt podsumowano na konferencji w Brukseli, z której wynikało, że należy taką działalność kontynuować. I tak CEN/CENELEC wystąpił o grant na SMEST 2, którego celem jest dalsze ulepszanie Smest toolkit, organizacja szkoleń oraz wzmocnienie współpracy z MŚP. Założono, że za 5 lat przeprowadzony zostanie przegląd sytuacji dotyczącej MŚP i w razie konieczności zostanie podjęta decyzja o kolejnej odsłonie SMEST.

Następnie **Joanna Subaczewska**, kierownik Sektora Transportu, Logistyki i Opakowań oraz Sektora Usług przedstawiła zebranych działania PKN skierowane do MŚP, do których zaliczyła: współpracę ze szkołami wyższymi, materiały edukacyjne m.in. podręcznik „Normalizacja”, informacje na stronach www, miesięcznik „Wiadomości PKN” itp.

Przedstawiła zebranych dane liczbowe związane z udziałem przedstawicieli MŚP w komitetach technicznych PKN - wynoszą one 47%, przy czym liczba mikroprzedsiębiorstw to 139, małych - 137, średnich - 214. Szczegółowo omówiła dane w stosunku do sektorów.

Karolina Krzystek reprezentująca CEN/CENELEC omówiła wytyczne opracowywania norm z uwzględnieniem potrzeb mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw na podstawie przewodnika CEN/CENELEC Guide 17.

Na wstępie przybliżyła zebranych okoliczności powstania przewodnika, wynikały one z badania przeprowadzonego w 2009 r., które wykazało, że dla MŚP barierami uniemożliwiającymi uczestniczenie w procesie normalizacyjnym są finanse - udział w pracach normalizacyjnych w większości państw europejskich wiąże się z opłatami, które muszą być uiszczane

przez zainteresowanych (w Polsce udział w procesie normalizacyjnym jest bezpłatny) oraz trudności w rozumieniu i stosowaniu norm. Dodatkowo od stycznia 2013 roku wprowadzono rozporządzenie nt. normalizacji europejskiej, w którym zalecono zwiększenie uczestnictwa MŚP w KT, ułatwienie dostępu do norm oraz zmniejszenie kosztów uczestnictwa.

Przewodnik Guide 17 jest przeznaczony dla: krajowych jednostek normalizacyjnych, członków KT oraz ekspertów w GR. Przygotowano go w 25 językach.

Zgodnie z zaleceniami zawartymi w przewodniku wdrożenie nowego projektu normalizacyjnego należy poprzedzić analizą wykonalności i zdefiniowaniem potrzeb MŚP. Następnie należy zanalizować koszty i korzyści dla MŚP, uwzględniając:

- konsekwencje zmian technologicznych;
- koszt:
 - zakupów nowego wyposażenia,
 - szkoleń,
 - badań,
 - zatrudnienia konsultantów, np. pomagających w interpretacji danej normy.

Przy opracowywaniu normy należy pamiętać o stosowaniu precyzyjnego i jasnego języka, przytaczaniu przykładów oraz wyjaśnieniach ułatwiających interpretację zapisów, wykorzystaniu ilustracji, wykresów i tablic. Trzeba precyzyjnie określić zakres normy i unikać zalecania skomplikowanych i kosztownych metod badań - chyba że są one prawnie narzucone. Norma powinna mieć logiczną strukturę, charakteryzować się konsekwentnym stosowaniem zdefiniowanej terminologii.

Dobrym rozwiązaniem trudności z interpretacją zapisów norm jest opracowywanie przewodników.

Uczestnicy spotkania

Dyskusja i wnioski

Po wystąpieniach rozpoczęła się dyskusja moderowana przez **Ewę Zielińską**, dyrektor WRZ.

Uczestnicy warsztatów zainteresowani byli radami dotyczącymi współpracy z MŚP, m.in. sposobami dotarcia z informacją i przekonania przedsiębiorców do aktywnego udziału w normalizacji.

Joanna Gajdek stwierdziła, że większość projektów promujących współpracę z MŚP, ASI prowadzi we współpracy z izbami handlowymi. Trzeba zaznaczyć, że w Austrii zrzeszenie w izbach handlowych jest obowiązkowe i to ułatwia dotarcie z informacją do odpowiedniego grona odbiorców. J. Gajdek podkreśliła też, że działania promocyjne są skoncentrowane na realnych potrzebach MŚP. Ponadto ASI ma w swojej ofercie różne produkty, np. tańsze pakiety norm, do których dostęp on-line jest krótszy.

K. Krzystek również podkreśliła wagę stowarzyszeń oraz innego typu organizacji, które reprezentują MŚP i dbają o ich interesy.

Konsultanci PKN zainteresowani byli sposobami radzenia sobie w przypadku dominacji dużych przedsiębiorstw, które monopolizują prace i wtedy m.in. MŚP nie mają wpływu na rozwiązania w normach. W tym wypadku zarówno J. Gajdek, jak i K. Krzystek podkreśliły, że najważniejsze jest, żeby do prac normalizacyjnych włączyć jak najwięcej stron, bo to przełamuje monopol jednego przedsiębiorcy.

Kolejnym problemem, z którym borykają się przedstawiciele PKN jest brak sposobów weryfikacji aktywności członków KT. J. Gajdek stwierdziła, że w ASI też nie ma tego typu mechanizmów, ale Austriacki Instytut Normalizacyjny jest u progu wprowadzenia

opłat za członkostwo w KT, będzie to mechanizm samoregulacji, bo członkowie nieaktywni raczej płacić nie będą i przez to zostaną automatycznie wykluczeni.

Uczestnicy byli też zainteresowani, jaką rolę pełnią konsultanci w ASI. J. Gajdek poinformowała, że pracownicy ASI zarządzający KT są na „pierwszej linii frontu”, muszą znać bardzo dobrze swoją branżę, uczestniczyć w spotkaniach i konferencjach branżowych, i w ten sposób propagować informację o nowych tematach normalizacyjnych, pracach normalizacyjnych i o samej normalizacji.

Krajowe jednostki normalizacyjne w Europie borykają się z podobnymi problemami - brakiem zaangażowania w prace normalizacyjne ze strony MŚP i ich niewystarczającą świadomością związaną z normalizacją. Dlatego bardzo ważną rolę mają do spełnienia stowarzyszenia przedsiębiorców oraz konsultanci KT.

Warsztaty normalizacyjne cz. II

Druga część warsztatów odbyła się w hotelu „Gromada” w Warszawie.

Zebranych powitał **Tomasz Schweitzer**, Prezes PKN. W swoim wystąpieniu przybliżył zebrany, czym jest normalizacja, jej zasięg i podstawowe zasady systemu normalizacyjnego, czyli: powszechność udziału, otwartość, konsens, dobrowolność (udziału), przejrzystość, apolityczność, bezstronność. Omówił działalność i zadania Polskiego Komitetu Normalizacyjnego oraz strukturę polskiego i międzynarodowego systemu normalizacyjnego.

Większą część wykładu poświęcił wskazywaniu korzyści ze stosowania norm dla przedsiębiorcy (przewaga konkurencyjna), administracji państwowej (mniejszy koszt legislacyjny, narzędzie kontroli jakości i bezpieczeństwa wyrobów) i konsumenta (wysoka jakość wyrobów, minimalizowanie ryzyka).

Na zakończenie swojej wypowiedzi podkreślił, że norma ewoluuje i z dokumentu ściśle technicznego staje się dokumentem ekonomicznym. A to oznacza konieczność zaangażowania się w normalizację kierownictwa firm.

Następnie głos zabrał **Wojciech Januszko**, Dyrektor Biura Legalizacji, Certyfikacji i Kartotów ATA KIG, członek Rady Normalizacyjnej. W swoim wystąpieniu „Normalizacja od strony organizacji zrzeszającej przedsiębiorców” omówił działalność samorządów gospodarczych oraz izb gospodarczych.

Samorząd gospodarczy reprezentuje środowiska przedsiębiorców i zrzesza osoby prowadzące działalność gospodarczą (w określonej dziedzinie lub działającej na określonym obszarze). Podstawowymi organizacjami samorządu gospodarczego są izby gospodarcze, do których zadań należy:

- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości;
- decentralizacja zadań administracji;
- odciążenie administracji rządowej i samorządu terytorialnego;
- promowanie gospodarki;
- reprezentacja interesów przedsiębiorców;
- wspieranie rozwoju gospodarczego kraju.

W 1990 r. powstała Krajowa Izba Gospodarcza - naczelny organ ruchu samorządowego w Polsce, zrzeszająca dziś ponad 160 organizacji. Każda ustawa dot. gospodarki jest konsultowana z Krajową Izbą Gospodarczą.

W. Januszko podkreślił znaczenie norm i normalizacji, które przyczyniają się do zwiększenia bezpieczeństwa pracy i użytkowania, a co za tym idzie zdrowia społecznego, bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Normy pozwalają na upowszechnianie postępu technicznego oraz rozwój nowego przemysłu w technologicznie zaawansowanych dziedzinach. Z jednej strony są więc stwarzane nowe możliwości zatrudnienia, a z drugiej - produkowane nowoczesne wyroby.

Normalizacja umożliwia prowadzenie tych samych procesów w różnych miejscach. Unifikuje procesy i nadaje im przejrzystość, gwarantując utrzymanie

wymagań produkcyjnych. Dzięki temu łatwiejsze jest tworzenie nowych lokalizacji produkcyjnych w wielu krajach.

Kolejnym prelegentem była **Karolina Krzystek**, która przedstawiła rolę MŚP w europejskim systemie normalizacyjnym.

Wyjaśniła zebranych podstawy funkcjonowania CEN i CENELEC oraz przybliżyła sposób funkcjonowania normalizacji europejskiej.

Stwierdziła, że warto ułatwiać dostęp MŚP do procesu normalizacyjnego, bo gwarantuje to:

- bardziej zróżnicowane rozwiązania techniczne;
- łatwiejszy proces wdrażania norm;
- tańsze i prostsze metody badania produktów.

Ponadto dobrze opracowane normy oznaczają niższe koszty operacyjne, a co za tym idzie:

- mniejsze ryzyko w przypadku eksportu;
- zabezpieczenie prawne;
- lepszą wydajność produkcji.

Wskazała osiągnięcia projektu SMEST, do których zaliczyła:

- cykl warsztatów szkoleniowych dla MŚP (w 18 krajach UE);
- przewodnik CEN-CENELEC Guide 17 „Wytyczne opracowywania norm z uwzględnieniem potrzeb przedsiębiorstw mikro-, małych i średnich”;
- SME (MŚP) Helpdesk:
 - europejski e-mailowy punkt informacyjny - sme@cenelec.eu
 - krajowe punkty informacyjne
 - strony internetowe dedykowane MŚP w wielu krajach - strefa dla MŚP na stronie PKN: <http://www.pkn.pl/strefa-dla-msp-0>

Podsumowanie projektu SMEST 2 odbędzie się na konferencji w Brukseli 28 maja 2013 r., na której zostanie ustalona strategia lepszego uwzględniania interesów MŚP w procesie normalizacyjnym na poziomie europejskim. Jej uczestnikami będą przedstawiciele: MŚP, stowarzyszeń gospodarczych i handlowych na poziomie europejskim, krajowych jednostek normalizacyjnych, Komisji Europejskiej.

Po przerwie wypowiedzieli się czterej przedstawiciele MŚP oraz podzielili się swoimi doświadczeniami wynikającymi z czynnego uczestniczenia w normalizacji.

Jako pierwszy wystąpił **Tadeusz Wojciechowski**, Prezes Biura Promocji Jakości oraz Prezes Polskiej Federacji Pest Control, zarazem zaangażowany w prace KT 313 ds. Usług Ochrony przed Szkodnikami. Omówił praktyczne korzyści z uczestnictwa w normalizacji na przykładzie działalności KT 313. T. Wojciechowski poinformował, że w stosunkowo nowej branży *pest control* funkcjonują prawie wyłącznie małe firmy. W Polsce jest ich ok. 2 000. Prelegent podkreślił, że niezbędna jest norma, która uporządkuje rynek tych usług. Trwają już nad nią prace i prawdopodobnie w połowie tego roku będzie przygotowany projekt EN.

W zamyśle prelegenta: „Wspólna norma będzie określała wymagania i podstawowe kwalifikacje w celu osiągnięcia profesjonalnego poziomu usług świadczonych przez firmy zajmujące się zwalczaniem szkodników po to, aby sprostać potrzebom firm prywatnych, władz publicznych i konsumentów.”

Opracowanie tej normy będzie więc w interesie MŚP, bo będą w stanie konkurować z większymi firmami, oferując ten sam standard usług. Tym samym zyskają większą wiarygodność na rynku. MŚP mogą też wykorzystać normę do celów reklamowych i marketingowych.

O doświadczeniach w działalności normalizacyjnej mówił **Maciej Kostrzanowski** z firmy Biuro SYSTEM, zaangażowany w prace KT 270 ds. Zarządzania Środowiskowego. Biuro SYSTEM zajmuje się doradztwem i szkoleniami w zakresie: systemów zarządzania, bhp, ppoż, ochrony środowiska, kursów zawodowych. Ponadto firma podejmuje się audytowania systemów zarządzania.

Prelegent wyjaśnił, że dzięki uczestnictwie w systemie normalizacyjnym firma ma dostęp do wiedzy zawartej w normach, jeszcze przed ich opublikowaniem.

Ma więc możliwość wcześniejszego przygotowania ofert z zakresu świadczonych usług. M. Kostrzanowski podkreślał, jak ważna jest szybkość działania, szczególnie w przypadku MŚP, które na rynku muszą konkurować z silniejszymi organizacjami.

To, że firma ma dostęp do aktualnych norm, w których są określone najnowsze wymagania i kwalifikacje daje gwarancję, że usługi będą wykonane na profesjonalnym poziomie.

„Znaczenie systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji w małej firmie” to tytuł prezentacji **Bolesława Szomańskiego**, współwłaściciela firmy Bol_And s.c., zarazem uczestniczącego w pracach KT 182 ds. Ochrony Informacji w Systemach Teleinformatycznych oraz ISO/IEC JTC 27. Autor jest ponadto aktywny w wielu innych organizacjach polskich i zagranicznych zajmujących się kwestiami bezpieczeństwa informatycznego. Na bezpieczeństwo informacji składają się zagrożenia systemowe i strategiczne, a w szczególności: architektura i zarządzanie zabezpieczeniem systemów, metodologia projektowania zabezpieczeń, wytyczne dla usług zabezpieczeń, obszary i elementy zastosowań zabezpieczeń; techniki i mechanizmy zabezpieczenia systemów i in. To obszerne zagadnienie, więc prelegent skupił się na bezpieczeństwie informacji w odniesieniu do MŚP. Jeśli nawet wielkie firmy padają ofiarą ataków i błędów w zakresie bezpieczeństwa, to znacznie trudniejsza jest sytuacja małych i średnich firm, bo dla nich bezpieczeństwo informacji jest często kwestią być albo nie być. Zagrożeniem są kradzieże danych i tożsamości, źródło niebezpieczeństw tkwi także w nieuczciwych pracownikach.

Jak się bronić przed tymi zagrożeniami? Według B. Szomańskiego trzeba zastosować odpo-

wiednie normy i standardy, należy nieustannie analizować ryzyko, uczestniczyć w szkoleniach oraz zastosować właściwe oprogramowanie i sprzęt.

Na końcu prelegent zachęcał małe i średnie przedsiębiorstwa do współpracy z PKN. Będą one miały dostęp do norm w trakcie ich opracowywania oraz możliwość wnoszenia uwag. Ponadto będą mogły korzystać ze sprawnych sekretariatów oraz systemów informatycznych PKN.

Ostatnia prezentacja warsztatów normalizacyjnych dotyczyła wdrożenia normy PN-EN 15038:2006 na potrzeby MŚP. Przedstawiła ją **Monika Popiołek**, Prezes Zarządu Agencji MAart Sp. z o.o. oraz Mobiling Sp. z o.o., a zarazem przewodnicząca KT 256 ds. Terminologii, Innych Zasobów Językowych i Zarządzania Treścią oraz Sektora Zagadnień Podstawowych.

Prelegentka poinformowała, że branża dotycząca firm wykonujących tłumaczenia pręźnie się rozwija - obecnie jest ok. 2 mln takich firm na świecie, a w Polsce ok. 2 tys. Unia Europejska, korporacje międzynarodowe, kancelarie prawnicze, banki, koncerny farmaceutyczne potrzebują nieustannie wielu profesjonalnych tłumaczeń. Autorka przekonywała, że firma wykonująca tłumaczenia zgodnie z normą [PN-EN 15038:2006 Usługi tłumaczeniowe - Wymagania dotyczące świadczenia usług](#) zasługuje na miano profesjonalnej. Określono w niej najważniejsze wymagania wobec dostawcy usług tłumaczeniowych, warunków umów oraz procedur obowiązujących przy świadczeniu usług tłumaczeniowych.

O tym, jak dalece M. Popiołek docenia znaczenie norm świadczy także informacja na stronie internetowej o firmie Agencja MAart, której jest Prezesem Zarządu. Czytamy tam m.in.:

„Agencja MAart jako pierwsze biuro w Polsce i jedno z pierwszych biur tłumaczeń na świecie uzyskała, po audycie przeprowadzonym przez niezależną jednostkę na początku 2007 roku, certyfikat potwierdzający wdrożenie PN-EN 15038, specjalistycznej europejskiej normy jakościowej dotyczącej usług tłumaczeniowych, lokalizacyjnych i zarządzania projektami. Certyfikat branżowy PN-EN 15038 jest komplementarny wobec certyfikatu ISO 9001, który posiadamy od 2004 roku. Jesteśmy dumni z tego, że Agencja MAart co roku potwierdza w audytach kontrolnych pełną zgodność z normami i najwyższą jakość usług, ale najważniejsze jest dla nas to, że ciągle cieszy się uznaniem i lojalnością tak wielu zadowolonych klientów.”

W końcowej fazie wystąpienia prelegentka wymieniła korzyści, jakie osiągają MŚP, które w swojej działalności stosują się do wskazań Polskich Norm. Poinformowała, że norma PN-EN 15038, służąca jako podstawa do certyfikacji, zarazem ogranicza koszty tego procesu poprzez ustalenie stawek certyfikacyjnych. Niższe koszty umożliwiają certyfikację MŚP, które najczęściej dysponują małym budżetem.

MŚP, dzięki uczestniczeniu w procesie normalizacyjnym, mają możliwość dyskusji i wpływania na treść dokumentów normalizacyjnych.

Powotywanie się na Polskie Normy jest ważnym kryterium przemawiającym na korzyść firmy, częstokroć decydującym o wygrywaniu przetargów.

Kończąc warsztaty normalizacyjne dotyczące MŚP Prezes PKN podziękował wszystkim prelegentom za docenienie roli PKN w systemie normalizacyjnym oraz pokazanie „normalizacji od drugiej strony”.

Uczestnicy warsztatów prowadzonych w ramach SMEST 2 uzyskali wiarygodne informacje na temat zasad systemu normalizacyjnego, korzyści wynikających ze stosowania norm i aktywnego udziału w pracach normalizacyjnych poparte przykładami przedstawionymi przez przedsiębiorców. SMEST 2 okazał się ważnym wydarzeniem nie tylko dla MŚP, ale również dla konsultantów KT.

Redakcja

Normalizacja w dziedzinie kryminalistyki

CEN/TC 419 to pierwszy w historii komitet techniczny europejskiej organizacji normalizacyjnej CEN prowadzony przez stronę polską, jego przewodniczącym jest mł. insp. Paweł Rybicki, szef Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji.

Wywiad z Pawłem Rybickim, przewodniczącym CEN/TC 419 Procesy kryminalistyczne.

Został Pan przewodniczącym CEN/TC 419 - to bardzo duże wyróżnienie a zarazem wielka odpowiedzialność. Jakie zadania należą do Pana obowiązków?

Dziękuję za miłe słowa. Rzeczywiście, pierwszy komitet CEN prowadzony przez stronę polską jest szczególnym wyzwaniem, jednakże ze względu na osiągnięcia polskiej kryminalistyki na arenie międzynarodowej, wybór przewodniczącego z naszego kraju nie wydaje się być czymś wyjątkowym. Warto zatem uwzględnić, że propozycja utworzenia tego komitetu nie należy do pierwszych naszych inicjatyw promujących wspólne europejskie podejście do badań kryminalistycznych. Jest ona w zasadzie rozwinięciem proponowanej przez Polskę podczas naszej Prezydencji w UE idei wprowadzenia na obszarze Unii tzw. Europejskiego Obszaru w Naukach Sądowych (ang. European Forensic Science Area), czyli stworzenie rozwiązań, dzięki którym dowody sądowe badane w jednym kraju będą mogły być bezpośrednio wykorzystane przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości w innych krajach. Do zrealizowania tego celu konieczne jest zapewnienie,

Paweł Rybicki

Jest absolwentem Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie, Podyplomowego Studium Oficerskiego i Podyplomowego Studium Ekspertów Kryminalistyki Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie oraz Podyplomowego Studium Wyższej Szkoły Zarządzania i Marketingu w Warszawie. Był zatrudniony w Pracowni Medycyny Kryminalnej Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie, a następnie w Zakładzie Kryminalistyki Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie. Od 2003 do 2007 r. pełnił funkcję najpierw zastępcy dyrektora, a następnie dyrektora Centralnego Laborato-

rium Kryminalistycznego Komendy Głównej Policji. Inicjator powołania Instytutu Badawczego - Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji, którym kieruje od 1 kwietnia 2011 roku.

Paweł Rybicki czynnie uczestniczy w pracach Europejskiej Sieci Instytutów Nauk Sądowych (European Network of Forensic Science Institutes - ENFSI), a od 2011 roku pełni funkcję przewodniczącego tej organizacji. Równolegle, w 2011 r. pełnił funkcję przewodniczącego stowarzyszenia International Forensic Strategic Alliance (IFSA), które skupia organizacje i sieci instytutów nauk sądowych oraz laboratoriów kryminalistycznych z pięciu kontynentów.

W 2012 r. został wybrany Przewodniczącym Komitetu Projektowego CEN, CEN/TC 419 Procesy kryminalistyczne na czteroletnią kadencję.

Autor kilkudziesięciu publikacji w krajowych i zagranicznych czasopismach fachowych.

że procesy gromadzenia, przetwarzania, wykorzystywania i prezentowania wyników badań kryminalistycznych będą opierać się na wspólnie ustalonych normach.

Nie sposób wymienić wszystkich obowiązków w paru słowach, pragnę jednak wskazać, że są one wyraźnie sprecyzowane w przepisach wewnętrznych CEN. Przede wszystkim obejmują prowadzenie posiedzeń

Komitetu według ogólnie przyjętego schematu: przewodniczący nie może ingerować w stanowiska krajowe, zachowuje pełną bezstronność i jedynie nadaje określony kierunek prowadzonym dyskusjom. Chciałbym jednak podkreślić, że niebagatelną rolę w prowadzeniu prac naszego Komitetu pełni jego Sekretarz - Pani Agnieszka Łukomska. Jest ona odpowiedzialna za przygotowanie posiedzeń, dokumentów, publikowanie ich na platformie elektronicznej CEN (tzw. Livelink), korespondencję ze wszystkimi członkami. Jest to na pewno ciekawe, choć nietatwe zadanie, wymagające profesjonalnego przygotowania w zakresie technicznym, merytorycznym i językowym.

CEN/TC 419 zajmuje się usługami kryminalistycznymi. Jest to pojęcie bardzo frapujące, a jednocześnie nie do końca zrozumiałe dla czytelników, którzy wiedzą o pracy laboratoriów kryminalistycznych wywodzą z filmów lub książek. Czy może Pan powiedzieć, może bardziej dokładnie, co wchodzi w zakres usług kryminalistycznych?

Domyślam się, że podłożem tego pytania jest funkcjonująca jeszcze w oficjalnych dokumentach CEN dawna nazwa naszego komitetu. Przede wszystkim powinienem zacząć więc od sprostowania. W trakcie ostatnich prac Komitet podjął decyzję o zmianie swojej nazwy z „Usługi kryminalistyczne” (ang. Forensic Science Services) na „Procesy kryminalistyczne” (ang. Forensic Science Processes). Członkowie Komitetu uznali, że termin właściwiej odno-

si się do zakresu podejmowanych prac normalizacyjnych. Nie oznacza to jednak, że w ten sposób chciałbym uniknąć odpowiedzi na pytanie, co wchodzi w zakres usług kryminalistycznych. Otóż są to wszelkiego rodzaju czynności techniczne podejmowane w celu wykrycia sprawcy przestępstwa i udowodnienia mu winy. W skrócie: czynności takie związane są z badaniem miejsc przestępstw, zabezpieczaniem tam dowodów zbrodni, pobieraniem materiału do badań porównawczych, następnie badaniem dowodów w laboratoriach kryminalistycznych, interpretacją wyników tych badań, a na koniec przedstawianiem końcowych opinii w sądzie. Trzeba wziąć też pod uwagę współczesne możliwości gromadzenia wyników badań w bazach danych i sposoby wymieniaania się tymi danymi, co również należy do sfery usług kryminalistycznych. Obejmuje to także sformułowany przez nas zakres prac normalizacyjnych.

Dlaczego znormalizowanie tego procesu jest potrzebne?

Współczesny charakter przestępczości i wzrastająca liczba spraw kryminalnych o wymiarze transgranicznym wymagają ścisłej współpracy organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości różnych krajów. Rośnie liczba spraw, w których pojawia się potrzeba wymiany danych kryminalistycznych i dowodów uzyskanych w kilku krajach, natomiast różnice w istniejących systemach nie ułatwiają tej współpracy. Powoduje to sytuację, że badania kryminalistyczne w ramach postępowań karnych dotyczących przestępczości międzynarodowej są przeprowadzane

równocześnie we wszystkich krajach, których ta sprawa dotyczy. Jest to nieuzasadnione ekonomicznie, nie wpływa też korzystnie na szersze korzystanie z zasady wzajemnego zaufania, która powinna być powszechnie stosowana przy podejmowaniu współpracy międzynarodowej w sprawach karnych. Jest oczywiste, że brak wspólnych regulacji kryminalistycznych tej sytuacji także nie poprawia. Wprowadzenie norm w tym obszarze powinno zatem doprowadzić do tego, że dowody kryminalistyczne zebrane i zbadaone w jednym kraju będą częściej wykorzystywane przez sądy w innym kraju. Nie bez znaczenia jest też idąca za tym możliwość poprawy zaufania do wyników badań poprzez promowanie norm dotyczących jakości usług kryminalistycznych.

Czy w komitecie pracuje się już nad konkretnymi normami? Czy mógłby Pan powiedzieć o nich kilka słów?

Podczas pierwszego spotkania komitetu projektowego określono zakres prac, w którym znalazły się cztery obszary proponowane do normalizacji. Pierwsza norma obejmie czynności podejmowane na miejscu zdarzenia (przestępstwa), ze szczególnym uwzględnieniem kontroli obiegu materiału dowodowego, określenia kompetencji personelu, zabezpieczenia śladów, ich transportu, przechowywania itp. W trakcie drugiego posiedzenia podjęto decyzję o kształcie programu prac wraz z harmonogramem w zakresie nowo tworzonej normy. Zbyt wcześnie jest mówić o szczegółach, ponieważ decyzja czeka na

akceptację BT/TCMG, można jednak śmiało powiedzieć, że czeka nas dużo pracy.

Kiedy odbędzie się kolejne posiedzenie CEN/TC 419?

W trakcie posiedzenia w Sztokholmie - 13-14 lutego 2013 r. podjęto decyzję o powołaniu grupy zadaniowej ds. tworzenia projektu normy. W zależności od rozwoju prac w ramach tej grupy, kolejne posiedzenie naszego Komitetu odbędzie się najprawdopodobniej wczesną jesienią tego roku. Co do miejsca, to również nie jest to jeszcze konkretnie ustalone, ale kilka delegacji zgłaszało nam już chęć zorganizowania takiego spotkania.

W pierwszym posiedzeniu CEN/TC 419 uczestniczyło ok. 30 delegatów. Którzy delegaci są obecnie najbardziej aktywni? Czy prace CEN/TC 419 cieszą się dużym zainteresowaniem?

Drugie posiedzenie zgromadziło już blisko 40 delegatów. W porównaniu z innymi komitetami CEN, nasz niewątpliwie cieszy się bardzo dużą popularnością. Co do aktywności delegacji krajowych, to na pewno stanowiska niektórych krajów są przekazywane w sposób bardziej dobitny niż innych. Nie wynika to jednak z chęci dominacji nad pracami grupy, a jedynie z dobrych intencji! Pamiętajmy o tym, że udział w pracach komitetu jest dobrowolny, a wiąże nas jeden cel: stworzenie normy dla sektora badań kryminalistycznych w Europie. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że na spotkaniach najaktywniejsze są delega-

cje z Holandii, Wielkiej Brytanii, Francji, Szwecji czy Niemiec. Powód jest oczywisty: reprezentują one kraje o dużych tradycjach i doświadczeniu w pracach normalizacyjnych. Warto wziąć pod uwagę także fakt, że te delegacje z reguły reprezentowane są najliczniej, co tylko potwierdza istniejącą w tych krajach wysoką świadomość znaczenia prac normalizacyjnych. Przy okazji dyskusji o aktywności delegatów, warto także wspomnieć o znaczącej roli, jaką odgrywa w dyskusjach przedstawiciel tzw. Organizacji łącznikowej (ang. liaison organisation), którą dla Komitetu TC 419 stanowi od pewnego czasu Europejska Sieć Instytutów Nauk Sądowych (ang. European Network of Forensic Science Institutes - ENFSI). ENFSI jest najważniejszą organizacją na naszym kontynencie skupiającą reprezentantów z największych instytutów nauk sądowych lub laboratoriów kryminalistycznych i liczy obecnie 64 członków z 36 krajów Europy. Reprezentant ENFSI na spotkaniu wniósł duży wkład merytoryczny w prowadzone dyskusje, a organizacja ta na pewno będzie aktywnie uczestniczyła w dalszych pracach Komitetu.

I pytanie na koniec - czy mógłby Pan pokusić się o ogólną charakterystykę działalności normalizacyjnej? Czy z Pana punktu widzenia jest ona istotna i jeśli tak to dlaczego?

Działalność normalizacyjna należy od pewnego czasu do moich priorytetów, stąd też pomysł na normalizację w szeroko pojmowanych naukach sądowych. Ujęcie badań kryminalistycznych w normy sygnalizowałem niejednokrot-

nie podczas mojej aktywności na arenie międzynarodowej i bardzo cieszę się, że tworzenie wspólnych Norm Europejskich w tym obszarze jest obecnie w toku. Jak już wspominałem, normalizacja, która odbywa się w drodze poszukiwania konsensu ma zawsze pozytywny wpływ na stosowanie zasady wzajemnego zaufania, a ta zasada wydaje się mieć kluczowe znaczenie w kształtowaniu przyszłej współpracy międzynarodowej pomiędzy organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości. Jest to również ważne z ekonomicznego punktu widzenia, powinno bowiem spowodować zmniejszenie kosztów postępowań karnych. Dla mnie ważna jest także kwestia pewnego prestiżu. Uważam, że europejska kryminalistyka zasługuje na bardziej kompleksowe, spójne i strategiczne podejście, zwłaszcza że odpowiednie normy już powstają w innych częściach świata. Nasza inicjatywa powinna więc umożliwić Europejczykom włączenie się w światową dyskusję na temat normalizacji w naukach sądowych.

Normalizacyjne zasady opracowywania przypisów i powołań

Normę **PN-ISO 690:2012 Informacja i dokumentacja - Wytyczne opracowania przypisów bibliograficznych i powołań na zasoby informacji** tematycznie można zaliczyć do szerokiej dziedziny „informacja naukowa”. Normy, które się w niej znalazły dotyczą wielu obszarów: zarządzania dokumentami, warunków przechowywania materiałów archiwalnych, mikrografii, kodów nazw języków i in. Informacja to „towar” międzynarodowy i normalizacyjne porządkowanie tej dziedziny jest bardzo potrzebne.

W PN-ISO 690 zawarto wskazówki opracowywania przypisów bibliograficznych i powołań w przypadku wydawnictw zwartych, wydawnictw ciągłych, dokumentów niesamoistnych, elektronicznych zasobów informacji (łącznie z programami komputerowymi i bazami danych) i in. Wiele z wymienionych pojęć zostało zdefiniowanych w normie (podano w niej 17 terminów i definicji). Dokument nie dotyczy powołań prawnych oraz powołań przetwarzanych automatycznie.

W normie podano podstawowe zasady opracowywania przypisów, omówiono też ich wszystkie elementy.

Opracowano w niej m.in. wskazówki, jak prawidłowo określić autora, szczególnie, gdy mamy do czynienia z autorem zbiorowym, pseudonimami, anonimami i in.

Opisano również sposób podania tytułu dzieła z uwzględnieniem wszelkich możliwych komplikacji: tytuł rozwinięty, tytuł niejednoznaczny, tytuł kluczowy itp.

Przykłady przypisów zawarto w załącznikach do normy: w zał. A i B są wymagania dotyczące tworzenia przypisów i powołań dla druków i elektronicznych zasobów, a w zał. C podano przykłady przypisów bibliograficznych. Zgodnie z obecnym zapotrzebowaniem podano przykłady przypisów do dzieł elektronicznych (książki elektroniczne, witryny internetowe) oraz przykłady przypisów do filmów, nagrań wideo, map, partytur.

Norma jest pomocna dla autorów dzieł naukowych, archiwistów, bibliotekarzy, kustoszy i wszystkich osób zarządzających dokumentami.

Normę PN-ISO 690:2012 opracowano w KT 242 ds. Informacji i Dokumentacji, w którym działają przedstawiciele najważniejszych polskich uniwersytetów z Uniwersytetem Jagiellońskim i Uniwersytetem Warszawskim na czele oraz reprezentanci Biblioteki Narodowej i Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

B.K.

Normy dla bibliotek

Jak można ocenić funkcjonowanie bibliotek?

Do oceny bibliotek może służyć opublikowana w ubiegłym roku norma [PN-ISO 11620:2012 Informacja i dokumentacja - Wskaźniki funkcjonalności bibliotek](#).

Określono w niej zarówno wymagania dot. wskaźników funkcjonalności dla bibliotek, jak też przedstawiono listę tych wskaźników do wykorzystania w bibliotekach wszystkich typów. Wskaźnik funkcjonalności to - wg PN-ISO 11620 - „wyrażenie (może być liczbowe, symboliczne lub słowne) i związana z nim metoda używane do ilościowej lub jakościowej charakterystyki działań (wydarzeń, celów, osób) w celu oceny wartości charakteryzowanych działań”.

Tablica A.1 - Lista wskaźników funkcjonalności dla powszechnie podejmowanych w bibliotekach działań oraz świadczonych usług (początek listy) wg PN-ISO 11620:2012

Numer pozycji	Wskaźnik funkcjonalności	Opis/Cel
B.1	Zasoby, Dostęp, Infrastruktura	<i>Wskaźniki funkcjonalności do pomiaru adekwatności i dostępności biblioteki i usług (np. personelu, tytułów, publicznie dostępnych stanowisk komputerowych)</i>
B.1.1	Zbiory	
B.1.1.1	Dostępność Wymaganych Tytułów	Ocena, w jakim stopniu tytuły poszukiwane przez użytkowników, które biblioteka ma na własność lub na które ma licencje, są rzeczywiście dostępne w razie potrzeby.
B.1.1.2	Procent Wymaganych Tytułów w Zbiorach	Ocena, jaki procent tytułów poszukiwanych przez użytkowników biblioteka już posiada. Wskaźnik funkcjonalności jest używany do oceny stopnia dostosowania zbiorów do wymagań użytkowników.
B.1.1.3	Stopień Powodzenia w Wyszukiwaniu Rzeczowym w Katalogu	Ocena skuteczności biblioteki w dostosowaniu się do potrzeb użytkownika w zakresie wyszukiwania rzeczowego w katalogach oraz w informowaniu użytkownika, gdzie i jak znaleźć informacje na dany temat.
B.1.1.4	Procent Sesji Odrzuconych	Ustalenie, czy biblioteka ma wystarczające licencje dla każdej bazy danych, zgodnie z potrzebami użytkowników.
B.1.2	Dostęp	
B.1.2.1	Dokładność Umieszczenia na Półkach	Ocena, w jakim stopniu dokumenty, które są zarejestrowane w katalogu biblioteki, znajdują się na półkach we właściwym miejscu.
B.1.2.2	Mediana Czasu Wyszukiwania Dokumentu w Zbiorach o Zamkniętym Dostępie	Ocena efektywności systemu wyszukiwania.
B.1.2.3	Szybkość Wypożyczenia Międzybibliotecznego	Ocena przedziału czasu skutecznej realizacji wypożyczenia międzybibliotecznego lub dostarczenia dokumentu, od zamówienia do dostarczenia pozycji.
B.1.2.4	Procent Zrealizowanych Wypożyczeń Międzybibliotecznego	Ocena realizacji wypożyczeń międzybibliotecznego oraz dostarczenia dokumentów na zamówienie, w odniesieniu do ogólnej liczby zamówień na wypożyczenia międzybiblioteczne i dostarczenie dokumentów.
B.1.3	Wypożyczenie	
B.1.3.1	Liczba Publicznie Dostępnych Stanowisk Komputerowych w Przeliczeniu na Osobę	Ocena dostępności stanowisk komputerowych w bibliotece w przeliczeniu na 1 000 osób obsługiwanej przez bibliotekę populacji.

Definicję tę skonkretyzowano w Załączniku A normy, w którym zamieszczono tablicę z listą wskaźników funkcjonalności dla powszechnie podejmowanych w bibliotekach działań oraz świadczonych usług. W tabeli uwzględniono wskaźniki szeroko znane i dobrze udokumentowane.

Na podstawie wymienionych w Tablicy A1 wskaźników funkcjonalności można dokonać precyzyjnej oceny bibliotek z różnych punktów widzenia.

Z punktu widzenia użytkownika ważne będą następujące kwestie: czy księgozbiór jest obszerny, czy poszczególne tytuły są dostępne, czy jest wystarczająca i kompetentna obsługa, w jakich godzinach funkcjonuje biblioteka, czy istnieją w niej stanowiska komputerowe.

Z punktu widzenia zarządcy biblioteki wskaźniki funkcjonalności dostarczą narzędzi do zarządzania, podnoszenia jakości usług, oceny wykonywania zadań oraz znajdą one zastosowanie w badaniach porównawczych. Wskaźniki funkcjonalności przydadzą się także do działań promocyjnych, a także będą pomocne przy tworzeniu strategicznych planów rozwoju tych placówek.

W normie PN-ISO 11620:2012 przedstawiono wskaźniki funkcjonalności, które są uważane za najbardziej przydatne dla oceny bibliotek. Jednak placówki te funkcjonujące w różnych krajach i obsługujące niejednakowe grupy użytkowników różnią się od siebie w sposób zasadniczy. Wówczas należy wykaz tych wskaźników traktować jako propozycję i skorzystać z tych najbardziej przydatnych.

Norma została opracowana przez KT 242 ds. Informacji i Dokumentacji.

B.K.

Informacje z sektorów

Sektor Górnictwa

12 lutego 2013 r. w siedzibie Jednostki Opiniującej, Atestującej i Certyfikującej Wyroby TEST Sp. z o.o. odbyła się konferencja grupy jednostek notyfikowanych do dyrektywy 94/9/WE ATEX. Celem spotkania było m.in. omówienie programu spotkania Roboczej Grupy Ekspertów przy dyrektywie 94/9/WE ATEX¹ zaplanowanego na 19 lutego 2013 r. w Brukseli. W konferencji oprócz przedstawicieli firm zajmujących się certyfikacją uczestniczyli reprezentanci organów administracji państwowej (Ministerstwo Gospodarki), nadzoru rynku (Urząd Dozoru Technicznego, Wyższy Urząd Górniczy) oraz przedstawiciel Sektora Górnictwa Wydziału Prac Normalizacyjnych PKN. Z przedstawionego zebraniem programu spotkania europejskiej Grupy Ekspertów, szczególną uwagę zwróciły:

- wyjaśnienia dotyczące produktów prostych opisanych w przewodnikach do dyrektywy ATEX;
- proponowane zmiany w treści tych przewodników;
- śledzenie procesu zapewnienia jakości.

Przedstawiciele jednostek certyfikujących zwrócili uwagę na nieporozumienia między zamawiającymi a producentami wynikające z braku wiedzy na temat celów i korzyści z certyfikacji dobrowolnej. Nieznajomość dyrektyw oraz związanych z nimi przewodników prowadzi do sytuacji, w których

zamawiający wymaga od producentów certyfikatów dla produktów niepodlegających dyrektywom.

Do nowej treści przewodników zaproponowano zmiany dotyczące opisu gaśnic, a w dziedzinie śledzenia procesu zapewnienia jakości omówiono projekt dokumentu „Certyfikaty i znakowanie CE bez nazwy pierwotnego producenta” stanowiący odpowiedź na zgłoszony przez Zjednoczone Królestwo problem uznawania certyfikatów producenta OEM przez sprzedawcę końcowego. Zagadnienie to nabiera coraz większego znaczenia w czasach, gdy większość dostawców sprzętu nie jest jego faktycznymi wytwórcami.

Przy omawianiu p. 6. programu planowanego spotkania w Brukseli, reprezentant PKN przedstawił listę projektów norm opracowywanych w CEN/TC 305 i CLC/TC 31 oraz omówił aktualne etapy prac nad projektami norm, które pojawiły się na przełomie 2012 i 2013 roku.

Sektor Budownictwa i Konstrukcji Budowlanych

Od 30 stycznia do 5 lutego br. odbywały się w PKN spotkania Kierownictwa z przewodniczącymi KT, poświęcone głównie kwestiom związanym z funkcjonowaniem nowego narzędzia informatycznego - Polskiego Zasobu Normalizacyjnego (PZN). Spotkanie przewodniczących Komitetów Technicznych współpracujących z sektorem Budownictwa i Konstrukcji Budowlanych odbyło się jako pierwsze w dniu 30 stycznia br. wspólnie z Sektorem

Elektryki. Program spotkania przewidywał wystąpienia: Prezesa Tomasza Schweitzera - wprowadzenie oraz prowadzenie spotkania i dyskusji; Zastępcy Prezesa ds. Informatyzacji i Logistyki Jerzego Krawca - polityka informacyjna PKN; Zastępcy Prezesa ds. Normalizacji Jolanty Kochańskiej - planowane zmiany w przepisach PKN; Głównego Specjalisty w Sektorze Budownictwa i Konstrukcji Budowlanych Małgorzaty Pogorzelskiej - prezentacja Polskiego Zasobu Normalizacyjnego ze szczególnym uwzględnieniem pracy przewodniczącego KT w tym systemie.

Po oficjalnych wystąpieniach odbyła się dyskusja wykraczająca poza kwestie związane z systemem PZN, obejmująca problemy nurtujące środowisko budowlane w kontekście zagadnień normalizacyjnych.

Następnie odbyło się spotkanie Sektora Budownictwa i Konstrukcji Budowlanych poświęcone sprawom bieżącym. Omawiano między innymi stan opracowania Planów Działania (24 Komitety na 31 KT pracujących w ramach Sektora Budownictwa i Konstrukcji Budowlanych). Zwrócono również uwagę przewodniczącym uczestniczącym w spotkaniu, że niezarejestrowanie się w zakładce PZN dotyczącej Rady Sektorowej SBD uniemożliwia odbieranie jakichkolwiek informacji dotyczących działalności Rady Sektorowej, w tym przypadku Sektora Budownictwa i Konstrukcji Budowlanych.

Spotkanie w sektorze zdomi-

¹ Directive 94/9/EC ATEX Experts Working Group

nowało wystąpienie profesora Henryka Zobla, Przewodniczącego KT: 102 ds. *Podstaw Projektowania Konstrukcji Budowlanych* oraz 251 ds. *Obiektów Mostowych*, który brał udział w 42. spotkaniu plenarnym CEN/TC 250 *Eurokody konstrukcyjne* (15-16 listopada 2012 r., Madryt). Spotkanie organizowała krajowa jednostka normalizacyjna Hiszpanii AENOR, uczestniczyło w nim około 50 przedstawicieli z około 20 krajów Europy. Z przedstawionych informacji wynika:

1. Europejska intencja prowadzenia dalszych wspólnych prac nad Eurokodami ze względu na:
 - potrzebę wprowadzenia do treści Eurokodów nowych zdobyczy wiedzy technicznej;
 - powstawanie i stosowanie nowych materiałów i produktów oraz innowacyjnych technologii;
 - głębszą europejską harmonizację (redukcja krajowych postanowień, a szczególnie krajowych współczynników - NDP - Nationally Determined Parameters) prowadzącą do podjęcia ewentualnej decyzji dotyczącej opracowania lub zrezygnowania z tworzenia załączników krajowych do Eurokodów;
 - upraszczanie i „odchudzanie” treści Eurokodów poprzez usuwanie postanowień mało praktycznych;
 - społeczną potrzebę prowadzenia działalności budowlanej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.
2. Wstępna propozycja opracowania nowych Eurokodów dotyczących:
 - oceny, naprawy, doposażenia oraz wzmacnianie istniejących konstrukcji;
 - wzmocnienia wymagań związanych z odpornością konstrukcji na

stany przeciążeniowe;

- konstrukcji z nowych materiałów (szkło konstrukcyjne, FRP - Fibre reinforced polymers, betony o wysokiej wytrzymałości);
 - nowych typów konstrukcji (np. powłokowe konstrukcje membranowe);
 - włączenia do Eurokodów postanowień z norm ISO opracowywanych w ramach ISO/TC 98 *Podstawy projektowania konstrukcji* dotyczących: oblodzenia oraz oddziaływania fal morskich.
3. Konieczność pozyskania w naszym kraju osób, które na stałe uczestniczyłyby w posiedzeniach wszystkich Podkomitetów (SC) CEN/TC 250, a także podjętyby pracę w ramach Grup Roboczych (WG) oraz EG - Evolution Group działających w ramach poszczególnych Podkomitetów, a także w pracach Grup Horyzontalnych HG - Horizontal Groups, takich jak „Bridges” czy „Fire”.

Sektor Elektroniki i Elektrotechniki

Od 4 do 5 lutego 2013 r. po prezentacji systemu PZN dla przewodniczących Komitetów Technicznych miały miejsce spotkania Rad Sektorowych Sektora Elektroniki i Elektroniki.

W trakcie spotkań przedstawiono stan realizacji planów działania Komitetów Technicznych, jednocześnie podkreślono, że plan działania jest wizytówką KT, daje zainteresowanym podmiotom szerszą wiedzę na temat tego, czym zajmuje się dany KT oraz jakie są priorytety jego działania na tle współpracy międzynarodowej.

Omówiono kwestię współpracy Rad Sektorowych przy użyciu nowego systemu PZN; kierownik WPN-SET/SEK podkreślił, że dostęp do dokumentów i informacji przeznaczonych dla RS jest uzależniony od dostępu do tej strony.

Na spotkaniu RS-SEK omówiono sytuację KT 60. Obecni na spotkaniu przewodniczący zapoznali się z bieżącą sytuacją tego komitetu i możliwymi do zrealizowania scenariuszami działań. KT 60 nie spełnia podstawowego wymagania koniecznego do funkcjonowania KT, tzn. jest tam czterech członków, tymczasem procedury wymagają co najmniej pięciu.

Omówiono sprawy bieżące dotyczące Rad Sektorowych SET i SEK oraz ogólne kierunki rozwoju.

O spotkaniach pisaliśmy w poprzednim numerze „Wiadomości PKN. Normalizacja” - przyp. red.

Sektor Elektryki

KT 54

KT 54 pracuje nad nowym projektem prEN 62817:2013 **Urządzenia śledzące położenie słońca w systemach fotowoltaicznych - Kwalifikacja konstrukcji.**

Dokument upewnia użytkownika określonego urządzenia śledzącego, że parametry podane w jego specyfikacji technicznej zostały zmierzone metodami spójnymi i zaakceptowanymi przez przemysł. To z kolei daje nabywcy rzetelną podstawę do porównania i wyboru urządzenia śledzącego najwłaściwszego dla jego potrzeb. Norma podaje szeroko stosowane w przemyśle definicje i parametry urządzeń służących do śledzenia położenia słońca. Każdy dostaw-

ca ma w ten sposób możliwość zaprojektowania, zbudowania i określenia funkcjonalnych parametrów i dokładności urządzenia na podstawie zunifikowanych definicji. To pozwala określić wymagania dotyczące zakupu poprzez porównanie produktów pochodzących od różnych producentów oraz weryfikację jakości produktów. Dzięki opracowanym testom zakończonym wynikiem *przeszedł/ nie przeszedł* można było odróżnić konstrukcje podatne na poważne

uszkodzenia już w początkowej fazie eksploatacji od tych zbudowanych solidnie, które poradzą sobie w warunkach pracy wyspecyfikowanych przez producenta. Testy mechaniczne i środowiskowe opisane w niniejszej normie zostały opracowane w celu określenia możliwości pracy urządzenia śledzącego w zmieniających się warunkach, jak również jego zdolności przetrwania w warunkach ekstremalnych. Testy mechaniczne nie mają na celu oceny projektu

struktury mechanicznej urządzeń oraz projektu fundamentu, gdyż ten rodzaj oceny jest przedmiotem lokalnych przepisów, zależy od rodzaju gruntu oraz innych lokalnych wymagań.

SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ

w kontekście normy PN-ISO 26000:2012

NUMER SPECJALNY **Wiadomości PKN**

W numerze o:

- ISO 26000 - czym jest i co zawiera?
- sposobach wdrożenia działań społecznie odpowiedzialnych w takich kluczowych obszarach jak:
 - poszanowanie praw człowieka;
 - odpowiedzialność w odniesieniu do środowiska;
 - etyczne postępowanie;
 - budowanie świadomości konsumenckiej;
 - relacje organizacji ze społecznościami lokalnymi;
 - odpowiedzialność organizacji z różnych sektorów.

Publikacja jest skierowana do wszystkich organizacji niezależnie od formy własności, wielkości, rodzaju i lokalizacji.

ZAMÓWIENIA:

- Polski Komitet Normalizacyjny, ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa;
- www.pkn.pl - Strefa Klienta;
- nr tel. 22 556 77 77.

14,90 PLN
+ 23% VAT

Komitety Techniczne - styczeń 2013 r.

Zmiany Przewodniczących w Komitetach Technicznych

W styczniu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego:

- w KT 72 ds. Elektroenergetycznego Sprzętu Ochronnego i do Prac pod Napięciem mgra Bogumiła Dudka reprezentującego EPC SA
- w KT 131 ds. Dźwigów, Schodów i Chodników Ruchomych mgra inż. Pawła Rajewskiego reprezentującego Urząd Dozoru Technicznego
- w KT 225 ds. Lekkich Metali Nieżelaznych dra inż. Bartłomieja Płonkę reprezentującego Instytut Metali Nieżelaznych
- w KT 306 ds. Bezpieczeństwa Powszechnego i Ochrony Ludności dra inż. Andrzeja Wójcika reprezentującego ES-INSTAL Andrzej Wójcik.

Powołania nowych członków Komitetów Technicznych

W styczniu Prezes PKN powołał na członków KT następujące podmioty:

- Bureau Veritas Polska Sp. z o.o. do KT 123 ds. Badań Własności Metali
- Centrum Kontroli Placów Zabaw Sp. z o.o. do KT 2 ds. Sportu i Rekreacji i KT 6 ds. Systemów Zarządzania
- Centrum Technologiczne Budownictwa przy Politechnice Rzeszowskiej Sp. z o.o. do KT 195 ds. Prefabrykatów z Betonu, KT 212 ds. Budowy i Utrzymania Dróg, KT 233 ds. Konstrukcji Murowanych i KT 251 ds. Obiektów Mostowych
- Certyfikacja Infrastruktury Transportu Sp. z o.o. do KT 138 ds. Kolejnictwa
- Edward Biel Producent Rozdzielnic Elektrycznych do KT 77 ds. Aparatury Rozdzielczej i Sterowniczej Niskonapięciowej
- ES-INSTAL Andrzej Wójcik do KT 306 ds. Bezpieczeństwa Powszechnego i Ochrony Ludności
- MERAWEX Sp. z o.o. do KT 264 ds. Systemów Sygnalizacji Pożarowej
- Polski Związek Krótkofalowców do KT 104 ds. Kompatybilności Elektromagnetycznej
- SOMFY Sp. z o.o. do KT 63 ds. Elektrycznego Sprzętu Powszechnego Użytku
- ThyssenKrupp GfT Polska Sp. z o.o. do KT 138 ds. Kolejnictwa

- Uniwersytet Gdański do KT 256 ds. Terminologii, Innych Zasobów Językowych i Zarządzania Treścią
- Uniwersytet Szczeciński do KT 305 ds. Społecznej Odpowiedzialności.

Odwołania członków Komitetów Technicznych

W styczniu Prezes PKN odwołał z członka KT:

- Biuro Projektów i Zastosowań Systemów Informatycznych Microsystem Sp. z o.o. z KT 52 ds. Systemów Alarmowych Włamania i Napadu
- Centrum Kontroli Placów Zabaw Dominik Berliński z KT 2 ds. Sportu i Rekreacji
- ES-INSTAL Sp. z o.o. z KT 52 ds. Systemów Alarmowych Włamania i Napadu i KT 306 ds. Bezpieczeństwa Powszechnego i Ochrony Ludności
- Genderka Sp. z o.o. z KT 211 ds. Wyrobów do Izolacji Ciepłej w Budownictwie
- HUTMEN SA z KT 219 ds. Ciężkich Metali Nieżelaznych
- Jantón 4J Sp. z o.o. z KT 211 ds. Wyrobów do Izolacji Ciepłej w Budownictwie
- NEOTHERM Sp.j. Rafał Herzyk, Ireneusz Nowak z KT 211 ds. Wyrobów do Izolacji Ciepłej w Budownictwie
- Pilkington Polska Sp. z o.o. z KT 307 ds. Zrównoważonego Budownictwa
- PL - BITUNOVA Sp. z o.o. z KT 212 ds. Budowy i Utrzymania Dróg
- Przemysłowy Instytut Maszyn Budowlanych Sp. z o.o. z KT 13 ds. Maszyn do Robót Ziemnych i Drogowych oraz Żurawi Samojedznych i KT 160 ds. Napędów i Sterowań Hydraulicznych
- SECURUS-SERVICE Zakład Instalacji Systemów Alarmowych Przemysław Jurkowlaniec z KT 52 ds. Systemów Alarmowych Włamania i Napadu
- SPRINT Sp. z o.o. z KT 52 ds. Systemów Alarmowych Włamania i Napadu
- Stowarzyszenie na Rzecz Systemów Ociepleń - SSO z KT 211 ds. Wyrobów do Izolacji Ciepłej w Budownictwie
- Styrokon Sp. z o.o. z KT 211 ds. Wyrobów do Izolacji Ciepłej w Budownictwie
- Styropian Plus Sp. z o.o. z KT 211 ds. Wyrobów do Izolacji Ciepłej w Budownictwie
- Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie z KT 40 ds. Pasz.

System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w praktyce

Zasady wyboru zabezpieczeń

to przegląd rozwiązań Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji według normy PN-ISO/IEC 27001 pomocny przy wdrażaniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych.

ADRESOWANY DO:

- osób zajmujących się problematyką bezpieczeństwa informacji organizacji,
- pracowników instytucji planujących wdrożenie Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji według normy PN-ISO/IEC 27001.

ZAWIERA M.IN. ZASADY:

- opracowania polityki i organizacji bezpieczeństwa informacji,
- zarządzania aktywami i ryzykiem,
- bezpiecznego zarządzania systemami informacyjnymi,
- kontroli dostępu,
- wdrażania i serwisu systemów informacyjnych,
- pomiarów Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji.

PREZENTUJE CZYTELNIKOWI:

- wytyczne do opracowania własnych zabezpieczeń, praktyczne wskazówki, porady, zalecenia dla osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo informacji od strony technicznej (informatycy) w jednostce,
- przykłady dokumentów niezbędnych przy wdrażaniu Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji.

Zapraszamy do strefy klienta na www.pkn.pl

